

Argument för att försvara en fortsatt ersättning till eko i möte med kollegor och tjänstemän i lantbruks-Sverige

Landsbygdsprogrammets budget 2014 – 2020 blir mindre än budget för tidigare program. En tydlig prioritering kommer därför att krävas. LRF säger i sitt pressmeddelande att man vill värna ersättningar som gynnar utveckling av landsbygdens företag och en bättre miljö. Men de nämner sällan eller aldrig ersättningen till ekologisk produktion som en sådan.

Visst finns det några som är öppet negativa till ekologisk produktion, men gruppen som aldrig säger varken bu eller bä om eko är stor och det är framförallt dem vi vill stärka med fakta om att ersättningen till ekologisk produktion gynnar hela Sveriges jordbruk.

- **Ersättningen till ekologisk produktion har många nyttor** – miljönytta, håller landsbygden levande, förnygrar lantbruket, gynnar aktivt brukande och ökar lönsamheten i hela svenska lantbruket.
- **Marknaden växer mer än produktionen.**
Marknaden för ekologiskt växer med ca 10 % årligen (även om ökningstakten har minskat lite senaste året). År 2012 minskade ekoproduktionen för första gången på länge. Utan rimlig miljöersättning ökar riskerna att många producenter slutar. Det innebär att vi kommer behöva importera allt mer.
- **Lägre ersättning = ökad import**
Många länder har tydliga exportstrategier av ekologisk mat till Sverige (Danmark, Tyskland, Holland m.fl.). Att inte producera det marknaden vill ha är att exportera affärsmöjligheter. Vi importerar cirka 50 % idag. Exempelvis missade svenskt lantbruk 2012 en möjlig intäkt motsvarande 90 miljoner kronor genom att inte kunna tillhandahålla spannmål och proteinfoder till de ekologiska mjölkorna och värphönsen (enligt beräkningar av Lantbruksekonom Lars Jonasson).
- **Tydlig prispress**
Senaste året har en allt tydligare prispress skett på eko. Ekoproduktionen tappar i konkurrenskraft mot konventionella produktionen. Därför är miljöersättningen helt avgörande om inte ekoproduktionen ska minska.
- **Ersättningen till ekologisk produktion gynnar aktivt brukande**
Att begränsa resurserna från CAP till passiva lantbrukare prioriteras högt inom lantbruks-Sverige i diskussionen om nästa Landsbygdsprogram. Därför är det viktigt att påpeka att miljöersättningar sällan går till passiva lantbrukare. Det gäller även

ekologisk produktion. Passiva odlare ger sig t ex inte in i certifiering eller har djur (som ju krävs för att få bra ersättning för vallen).

- **Nuvarande ersättning är inte hög**

Den nuvarande svenska ersättningen till ekologiskt ligger rätt precis i mitten av fältet, varken högt eller lågt i EU-jämförelse. Data finns i en tysk studie:

http://www.bfafh.de/bibl/lbf-pdf/landbauforschung-sh/lbf_sh339.pdf

Det innebär alltså att Sverige får konkurrensnackdelar om ersättningen sänks.

- **Merbetaling + ersättning för nytta = bästa resultatet**

Lönsamheten i ekologisk produktion är beroende av miljöersättning och merbetaling. Det är precis så de flesta vill ha det för svensk produktion generellt. Det vill säga att lantbrukaren får betalt både från staten och från konsumenten för den miljö- och djurvälståndsnytta han/hon gör. Vägen dit är att lyfta starka svenska mervärden - inte sänka de ekologiska. Ju fler som kan acceptera att svenska ekologiska råvaror är bra för lantbruks-Sverige desto tydligare blir svenska mervärden för utomstående.

- **Framtidstro**

Ekogårdar är förhållandevis större. Kvinnor och fler yngre arbetar med ekologiskt lantbruk = framtidstro

- **Konkurrensfördel för eko i Sverige**

Sverige har konkurrensfördelar jämfört med syd och Mellaneuropa.

- Klimat (mycket vatten och få skadegörare)
- Mycket mark till lägre pris
- Stark hemmamarknad – billigare att produktutveckla
- Modern effektiv ekoproduktion redan idag

Ekoproduktion har exportmöjligheter. Det ökar lönsamheten i hela svenska jordbruket.

- **Eko är tydligt för skattebetalare**

Ersättningen till ekologisk produktion är något som skattebetalarna förstår nyttan med. Värna alla sådana ersättningar i Landsbygdsprogrammet.

- **Andra länder satsar mer...**

Sverige vill satsa mindre på eko när andra satsar mer. Danska regeringen satsar till exempel motsvarande 200 miljoner kr och har satt upp tre mål till 2020

- 15 % av livsmedelsförsäljningen
- 60 % ekologiskt i offentlig sektor
- Exporten ska tredubblas

- **Eko håller svensk landsbygd och levande**

Ekologisk produktion har bättre möjlighet att långsiktigt bidra till en levande landsbygd än vad motsvarande konventionell produktion har. Särskilt tydligt är det i skogs- och mellanbygd där lantbruket är pressat ekonomiskt. Det visar

Jordbruksverkets i sitt underlag till regeringen inför kommande landsbygdsprogram.

- **Eko viktigt för turism och gårdsbutiker**

Jordbruksverkets studie visar också att ekologiska gårdar har en högre andel kombinationsverksamhet inriktad mot turism och gårdsförsäljning. Cirka 12 % av de ekologiska mjölkgårdarna sysslar med förädling eller gårdsförsäljning. Motsvarande siffra för det konventionella är 4 %. Cirka 18% av de ekologiska mjölkgårdarna driver turismverksamhet jämfört med 13 % för de konventionella (Källa: Strukturundersökning 2010)

- **Frivilligt miljöarbete.**

Ekologisk produktion innebär frivillig miljöanpassning av livsmedelsproduktionen. Ekobonden hushållar med växtnäring, avstår från bekämpningsmedel och varierar sin växtföljd av fri vilja och få betalt för den miljönytta som genereras. Miljönyttorna är många och särskilt tydliga för den biologiska mångfalden och minskad kemikalieanvändning – två miljömål som Sverige har svårt att klara av. Av våra 17 miljökvalitetsmål bidrar ekologisk produktion konkret med åtgärder som ökar möjligheten att nå 7 av dem.

- **Tydlig djurvälfärd.**

Ekologisk produktion har tydliga djurvälfärdsfördelar enligt Jordbruksverkets underlag till kommande Landsbygdsprogram. Utevistelse för att hämta foder, större ytor inomhus och mycket grovfoder och bete till idisslare är tydliga exempel.